

... Armii Krajowej
... Kowej Służby Polek
87-100 foruń, ul. ... odmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapal@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 976 18 25 127 REGON 870502736
KPS 0100 41E 92
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

poprzedni w L: 618/996

RA

Naskret Elżbieta

80-826 Gdańsk

Brodnica
AK

Mudajewska Elżbieta
zam. Naskret
ps. "Złota" JK-618/996
Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI - *Grudajewska Elżbieta*
K: 618/996 Pom.
Brodnice P.V.

I/1. Relacja *k. 2 str. 1-2*

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora *k. 11 str. 1-11*

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację *k. 5 str. 1-5*

III/1 - Materiały dotyczące rodziny relatora

III/2 - Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 - Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 - Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 - inne

IV. Korespondencja

1) biuro z E. Zawacką
w Fundacji *k. 3 s. 1-4*

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 7*

VI. Fotografie *dział ikonografii*

I./1. Relacja - Kudajewska Elżbieta

1. Relacja Naskret Elżbiety zd.
Kudajewskiej, oryg, rękopis /L.dz. 190/17/91/

k. 2 str. 1-2

Relacja ożouka konspiracji:

- i) Wskret Elżbieta z d. Kudajewska ur 14.06.1924 r
w Brodnicach - Martowo.
Rodzice Feliks Kudajewski kolarz w Brodnicach
matka Maria z d. Piasek
Mój obecny adres: Elżbieta Wskret
80-826 Gdańsk
- ii) Do wybuchu wojny ukończyłam 7 klasę podstawową
i 1 klasę gimnazjum w Brodnicach.
- iii) W czasie okupacji mieszkałam kolejno na ul. Dworzowej,
Kolejowej 10 i Jadowej.
Od marca 1940 do listopada 1942 r byłam u
gospodara koto Grabut.
Od 1 grudnia 1942 r do stycznia 1945 r pracowałam na
niemieckiej kolei przy parowozowni w Brodnicach.
Pomiar z koleżanką miałyśmy dostęp do kartek
żywnościowych, udawano nam się mieszkające kilka
kolejki z dołgi i żywności wysyłałyśmy także do
oflagru VIIA. Nazwisko które było mi znane spot Michał
Stawicki u numer 15912 BL "J".
- iv) W listopadzie 1943 r wstąpiłam do AK Brodnica
"Browar" a od 1944 obwód krypski "Malina".
Przyjęłam składankę w listopadzie 1943 r na ręce
kierowniarki zespołu Tarczwick + Wanda ^{cybralskiej} Lebulska "Ada"
w Brodnicach Martowa 16. w obecności Krystyny
Kortowskiej "Magnolia" - Onińska i p. Wultanowskiej;
otrzymałam pseudonim "Flota". Pełniłam funkcję
Tarczwicki.

Polceina otrzymywałam najpierw od „Ady” przez „Magnolię” z którą nie codziennie spotykałam a także od Bogdana Gacy, p. Wultaińska od której odbierałam poście.

iv) jako Iawniorka pierwszy raz w grudniu ¹⁹⁴³ byłam w Nowym Mierze w aptace u mgr. Henryka Gutułowicza ps. „Lyzgumid” z poście i odbiór leków, w 1944 r. byłam tam jeszcze dwukrotnie. Leki dostarczałam Halinie Gaca „Lilia”. W marcu 1944 byłam z „Magnolią” w Rypinie w szpitalu u dr. Preworskiego. Na polceina „Ady” pilotowałam z dworca osoby przyjeżdżające na spotkania a także osobom z misyjnymi organizacjami przekładać to znaczny za nimi droższ. Na takie sprawy chodziłam z B. Gaca. Otrzymywałam także listy od maryjantów oddawałam je „Magnoli”

5) Ojciec aresztowany w lutym 1943 r. za AK i wywieziony do Stutthofu zmarł tam w styczniu 1944 pat. 22. W 1945 r. pracowałam w Poradni na PKP w parcie biletowej, od 1950-1952 w Zakładach Mierzych jako księgowa, od 1953 do 1979 w Głuchowcu też księgowa. Od maja 1979 r. jestem emerytką. W 1947 r. zawarłam związek matronski a od maja 1986 jestem wdową. W okresie postępujących w styczniu 1947 r. przebrałam mi się prawa wyborczego pat. 22.

Wojciech

1/2 Dokumenty dotyczące osoby
relatora - Studzińska Elżbieta.

1. Świadcstwo ukończenia kursu ratownictwa sanitarnego przez Elżbietę Studzińską z dn. 26.05.1939r.; oryginał k.1 str.1
2. Zawiadzenie Obwodowej Komisji Wyborczej nr 104 wystawione w Brodnicy 4.01.1947r. o pozbawieniu prawa wyborczego; kserokopia mpisu k.1 str.2
3. Zawiadzenie świadka - Osinińskiego Krystyny - z 7.03.1985r., kserokop. k.1 str.3
4. Zawiadzenie świadka - Landowskiej Eryki - z 29.04.1985r., rękopis, kserokop. k.1 str.4
5. Zawiadzenie nr 69/91 z 10.04.1991r. wydane przez Fund. Arch. Pom. A.K. w Toruniu, kopia, mpis k.1 str.5
6. Oświadczenie Szczepańskiego Karola ps. „Grant” z 27.05.1994; kserokopia k.2 str.6-7
7. Oświadczenie Elżbiety Naskrót z 17.09.1998r. o konspiracyjnej działalności Eryki Landowskiej - Butke, rękopis, kserokop. k.1 str.8
8. Kserokopia - leg. Ods. Powiatkowej Obr. Pom. A.K. z 1986r. Weberane Walter o niepodległości z 1995, nr 011352 z 1991r. ze zmianą pracy w S.Z. A.K. k.1 s.9
9. Kserokopia: leg. S.Z. A.K. nr 6-96-227 dyplom ze festiwalu dla S.Z. A.K. z 12.07.1991r. k.1 s.10
10. Kserokop. mian. szer. E. Naskrót na ppom z 5.07.2002r. k.1 s.611.

K-618/996

1/2

IN PACE ET IN BELLO CARITAS

POLSKI CZERWONY KRZYŻ
ODDZIAŁ KOLEJOWY OKRĘGU POMORSKIEGO W TORUNIU

ŚWIADECTWO

Pan (i) *Kucolajewska Elżbieta*
urodzony (a) dnia *14. VI. 1924r.* w *Brodnicy*
ukończył (a) kurs w czasie od *19. IV.* do *24. V. 1939r.*
i zdał (a) egzamin zgodnie z instrukcją Ministra Opieki Społecznej
z dnia 25 października 1938 r. w zakresie

RATOWNICTWA SANITARNEGO

w obronie przeciwlotniczej i przeciwigazowej przewidziany
dla: *ratowników i patrolowych*
z wynikiem *bardzo dobrym*

TORUŃ, dnia *26 maja 1939r.*

Sekretarz Oddziału
[Signature]

Prezes Oddziału
[Signature]

Kierownik Kursu
[Signature]

Szef Sanitarny Oddziału
[Signature]

UWAGA: Pamiętaj powiadomić Starostwa i Zarząd Oddziału PCK, o zmianie miejsca stałego zamieszkania (adresu).

Obwodowa Komisja Wyborcza

Nr. 104.....

.....^{I/2} *Przednica*....., dnia 4.I.1947r.

Do

Ob.

Kudziejowska Zofia i matka
.....
w *Kallera 6*.....

zawiadamiam, iż na podstawie art. 30 § 2 Ustawy z dnia 23.1.1946r. o Ordynacji Wyborczej do Sejmu Ustawodawczego /Dz.U.R.P. Nr. 48 poz. 374/ zgodnie z decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej wniesioną przez Obywatela /ka/ sprzeciw został nie uwzględniony.-

Obywatel /ka/ został /a/ pozbawiony /a/ prawa wyborczego w myśl art. 2 pkt. d - 2 na podstawie materiałów dostarczonych przez władze bezpieczeństwa.-

Przewodniczący
Obwodowej Komisji Wyborczej.

Nr 104 *Leopoldina Franciszka*

Główna Kuchnia z d. Kuchnia
in "Magnolia" - ul. Barka Łojczyńska 1/2
58-500 Jelenia Góra

Jelenia Góra, dnia 1985.03.17 197... r.
(miejscowość) 366

numer
organizacji
Lubuski

OSWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do) ZBZ AK Brygada Piłsudskiego 1.1.43-3.0.45
i trzech gettami w Brzezynie 3.01.45-16.01.45

świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer AB-616-1143 wydanym dnia 17.07 1978 r. przez Prezesa Miasta Jelenia Góra

Oświadczam:

że Ob. Naszyk Elżbieta z d. Kucharska syn (córka) Jeliksa i Marii
urodz. dnia 14.06 1924 roku w Kolonii przy Brzezynie

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do):

ZBZ-AR - Inspektorat Rybnicy Brzezina, Smolar
na latach 1943 - 1945

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim Zako i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do) 1943-1945
inspektorat Rybnicy Brzezina, Smolar
na latach 1943 do 1945

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej 0053029 wydanej przez Zarząd Okręgu w Jeleniej Górze

Własnoręczność podpisu stwierdza się:
ZARZĄD OKRĘGU ZBoWiD
58-500 Jelenia Góra, ul. Narwiańska 9
(pieczęć i podpis odpowiednich władz lub Zarządu ZBoWiD)

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

Elżbieta Naszyk
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy, funkcja, stanowisko)
Inspektorat Rybnicy Brzezina, Smolar

Zarząd Wojewódzki ZBoWiD w Jeleniej Górze stwierdza
że Kol. Osinska Krystyna c. Zygryda
ur. 21.06.1922 jest zweryfikowanym członkiem Związku.

W/w otrzymała zaświadczenie kombatanckie Nr 431242
wydane przez Zarząd Wojewódzki ZBoWiD Jelenia Góra
dn. 24.03.1977 z załączeniem następującej

działalności kombatanckiej:

Łucyfiori w Kuelu Opatu od 1.9.1943 do 3.01.1945
Ukrywanie i przechowywanie broni i amunicji od 3.01.1945 do 16.01.1945 r.
Wsp. prace udział w walce z Niemcami w okolicy kuz. AK
pod ps. Magnolia jako Techniczny - kurier w Okręgu Pomorskim w
Wągrowcu i powiatach: Brodnia, Nowe Miasto Lubawskie, Lipawa
i Wągrowcu pod d. transportu, Niebora, i ppłk. Andrzeja. Holu. 3.01.1945
arrestowane przez gestapo i wypuszcz do domu 16.01.1945 r.

SEKRETARZ
Zarząd Wojewódzki ZBoWiD
w Jeleniej Górze

ppłk. rez. [Signature]

FUNDACJA

Archiwum Pomorskiej Armii Krajowej
ul. Piokary 37 p. 23, tel. 16-321
87-100 TORUŃ

Stwierdzam, że w zbiorach Fundacji znajduje się dokumentacja
służby konspiracyjnej Pani Krystyny Osinskiej
pseudonim "Magnolia" sygn.akt nr. 366 -K

Toruń, dnia 15.05.1990r.

Doc. dr hab. Elżbieta Zawacka
ul. Gagarina 136 m 26, tel. 173-44
87-100 TORUŃ

Gaudeńska Eryka
p.s. "Begonia"

Brodzica dnia 1985.4.29 196 r.
(miejscowość)

112 4

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
adresowego oświadczenia)
87 30 Brodunia
Nr leg. ZBoWiD

OŚWIADCZENIE SWIADKA

urodz. świadka

Jako uczestnik (czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową) ZWZ AK Okręgu Pomorskiego 1943-1945.

świadom(a) odpowiedzialności za prawdziwość podanych niżej przez mnie faktów

oświadczam

Ob. Kasprzak Elżbieta ul. Kudyżyniecka Filipa i Maria
urodz. dnia 11.6 1924 roku w Kertowo pow. Brodnia
jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik (czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową) ZWZ AK / Komenda Wojenna Brodnia „Bromar” od 1943-1945 roku.

Wyżej wymieniony (a) posiadał (a) pseudonim „Flota” i pełnił (a) funkcję — brał (a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności, w czasie walki z okupantem hitlerowskim, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był (a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu i tp. wszelkie zmiany i czasokres od — do) Brata udział jako łączniczka w podanych latach wędrując pow. Brodnia, Nowe Miasto i Bydgoszcz. Kierownikiem był PPK „Wicher”. Zaprzeczona przez Wandę Cylbaska

Stwierdzam

Własnoręczność podpisu stwierdza się:
Stwierdzam
Kier. kon. weryf.

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem

Brodnia, dn. 14. III 1990

FUNDACJA
Archiwum Pomorskiej Armii Krajowej
ul. Piłsudskiego 37 p. 23, tel. 16-321
87-100 TORUŃ

Stwierdzam, że w zbiorach Fundacji znajduje się dokumentacja
służby konspiracyjnej Pani Eryki Landowskiej
pseudonim "Begonia", sygn.akt nr.448-K

S. Zawada

Toruń, dnia 15.05.1990r.

Doc. dr hab. Elżbieta Zawada
ul. Gopalska 125 m 24, tel. 173-44
87-100 TORUŃ

Stwierdzam zgodnie z odbitkami
z oryginalnego pisma pani Józefy S. Warbyś
26-03-91 w Toruniu *S. Zawada*

Toruń 1991.10.04.10

Z A S W I A D C Z E N I E - Nr 69/91

Zaświadcza się, że Elżbieta Naskręt z d. Kudajewska, ur. 1934.06.14 w Brodnicy-Karbowo, córka Marii i Feliksa Kudajewskich, posiada w zbiorach Archiwum Pomorskiego Armii Krajowej teczkę osobową sygn. K 618/996. Pełniła w czasie od listopada 1943 r. do stycznia 1945 r. funkcję łączniczki ps "Złota" z przydziałem do Referatu Wojskowej Służby Kobiet WSK inspektoratu AK Brodnica.

Elżbieta Kudajewska ps "Złota" została zaprzysiężona w listopadzie 1943 r. przez kierowniczkę łączności WSK inspektoratu Brodnica Wandę Cybulską ps "Ada" (teczka sygn. K 238). Była łączniczką i kurierką inspektoratu w obwodach Brodnica, Rypin i Nowe Miasto Lubawskie.

W Archiwum znajdują się wzmianki o służbie Elżbiety Kudajewskiej w teczkach następujących osób:

Edmund Sitniewski ps. "Zygmunt", "Henryk", kierujący punktem kontaktowym komendy obwodu AK Nowe Miasto Lubawskie - sygn. M 171

Krystyna Kozłowska Osińska ps "Magnolia", łączniczka i kurierka inspektoratu Brodnica - sygn. K 366,

Eryka Bułka-Landowska ps "Begonia", łączniczka obwodu Brodnica - sygn. K 448.

Prezes Zarządu

Σ 7.

Szczepański Karol ps. "Granit"

Brodnica, dnia 27 maja 1994 r.
(miejscowość)

87-300 Brodnica

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres składającego oświadczenie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): Zw. Jacek - Gumbold - Armia Kraj. od 1941 - do 1945 r. - od 1. 1943 r. - 45 r.
jako więzień polit. działacz w konspir. w AK w obozie koncentr. w Stutthofie pod Gdanskim
świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer AB 5690583 wydanym dnia 28. marca 1978 r. przez starostę miasta Brodnicy

o ś w i a d c z a m:

że Ob. Wacław Elżbieta z domu Kudajewski syn (córka) Marii
urodz. dnia 14 czerwca 1924 roku w Karbowie powiat Brodnica
jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): Będzie w obozie koncentr. w Stutthofie jako więzień polityczny nr. 18644 i działacz P.A.P. i Armii Kraj. wiadomo mi od współwięźniów Kpt. Tadeusza Fietorskiego nr. 92371 komandanta Placówki Brodnickiej Armii Krajowej i współwięźnia nr. 23404 Józefa Orzi Kosztyńskiego z Brodnicy, również od ojca Elżbiety Jaskłost-Feliksa Kudajewskiego nr. 21432 również członka Armii Krajowej. Więć wiadomo mi iż w/w obozie uprawialiśmy naszą działalność w konspiracji Armii Kraj.

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim..... i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do):

Przed i po moim aresztowaniu od których wiem że Elżbieta Jaskłost pełniła funkcję przy Brodnickiej Placówce Armii Kraj. "Brawar" jako oficer techniczny pod ps. "Złota" Szefem Sztabu Komendy Okręgu Pomorskiego był Franciszek Jarezbowski ps. "Bluszczyk" Komendant Placówki Brodnickiej Armii Kraj. Kpt. T. Fietorski zmarł w obozie ewakuacji ze Stutthofu w/w ojciec E. Jaskłost - Feliks Kudajewski zamordowany w Stutthofie - Jacek Przyjaciół Józef Orzi Kosztyński i jego żona Małgorzata Orzi Kosztyńska zmarli po wojnie w swoim domu w konspiracji na ul. Sienickiej w Brodnicy - Brodnica

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej 0464316 wydanej przez Zarząd Okręgu w Foroniu

Własnoręcznie podpisany i stwierdza się:

Szczepański Karol

FUNDACJA

Archiwum Pomorskiej Armii Krajowej

(pieczęć i podpis odpowiedzialnych władz ul. 106 Zarządu (Brodnica) 87-300)

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem

Szczepański Karol
inwalida wojenny I gr. Wojska Polskiego
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy, funkcja, stanowisko)

SZCZEPAŃSKI KAROL

mistrz rzemiosła rymarskiego
Bieńka, n. Drw. ul. Przelazecze 6

1/2 7
Szczepański Karol ps. "Granit"

Brodnica, dnia 27 maja 1984 r.
(miejsowość)

87-300 Brodnica

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres składającego oświadczenie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): Zw. Jaszcz. Gumnald - Armia Kraj. od 1941 - do 1945 r. - od 1. 1943 r. - 45 r. jako więzień polit. działacz w konspir. w AK. w obozie koncentr. w Stutthofie pod Gdańskiem

świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer

AB 5690523 wydany dnia 22 marca 1978 r. przez Urząd Miasta Brodnicy

o ś w i a d c z a m:

że Ob. Waskrest Elżbieta z domu Kudajewski syn (córka) Marii urodz. dnia 14 czerwca 1924 roku w Karbowie powiat Brodnica

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się

z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): Był(ę) w obozie koncentr. w Stutthofie jako więzień polityczny nr. 18644 i działacz P.A.P. i Armii Kraj. wiadomo mi od współwzięźniów Kpt. Tadeusza Fintowskiego nr. 92371 Komendanta Placówki Brodnickiej Armii Krajowej i współwzięźniów nr. 23404 Józefa Czajkowskiego z Brodnicy, również od ojca Elżbiety Waskrest - Feliksa Kudajewskiego nr. 21432 również członka Armii Krajowej. Więcej wiadomo mi iż w/w obozie omawialiśmy naszą działalność w konspiracji Armii Kraj.

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do):

Przed i po moim aresztowaniu od których wiem że Elżbieta Waskrest pełniła funkcję przy Brodnickiej Placówce Armii Kraj. "Brawar" jako oficerka łącznicza pod ps. "Złota" Szefem Sztabu Komendy Okręgu Pomorskiego był Franciszek Jarezbowski ps. "Bluszczyk" Komendant Placówki Brodnickiej Armii Kraj. Kpt. T. Fintowski zmarł w drodze ewakuacji ze Stutthofu w/w ojciec E. Waskrest - Feliks Kudajewski zamordowany w Stutthofie - Jaszcz. Przyjaciel Józef Czajkowski i jego żona Małgorzata Czajkowska zmarli po wojnie w wyniku domniemanej konspiracji na oś. w Brodnicy - Brodnica

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej 0464316 wydanej przez Zarząd Okręgu w Toruniu

Własnoręcznie podpisany i stwierdza się:

Szczepański Karol

FUNDACJA

Archiwum Pomorskiej Armii Krajowej
(pieczęć i podpis odpowiedzialnego władz
ul. 186 87-300 Brodnica)

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

Szczepański Karol
szef oddziału wojennego 191. Wojska Piechoty
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

SZCZEPAŃSKI KAROL

mistrz rzemieślniczy rymarskiego 15
Brodnica, ul. Drw. ul. Przedzamcze 6

Wpłynęło dnia 22 08 98
Ełbieta Warkent 1807/014/98
s.d. Studzińska A/144

K-618/986
Gdańsk 17.09.98r
8
5/2

80-826 Gdańsk

dot: Eryka Butka - Landowska

Oświadczenie

Eryka Butka znam ją od 39 r.
ponieważ razem mieszkałyśmy w Brodnicy
Tomaszowie spotkałam się z Eryką w
styczeniu 1944 r w domu komunistycznym
p. Ercytkowskiej na Wiskim-Brodnie Brodnia,
gdzie Eryka przekazywała wiadomości
radiowe. Radio posiadała nielegalnie.
Zaowocowała była już o ile nie było już
od 1942 r i wiem od p. Ercytkowskiej że sama
Eryk. zaangażowana w prace komunistyczne.

E. Warkent

Nr zawiadzenia Urz. do
Spraw. Stomat.

008878/u1796/92

Uwaga - oryginał u mnie p. E. Butki-Landowskiej

KIEROWNIK
URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH
SEKRETARZ STANU

przyznaje

~~Pan~~ (Pani) *Elżbiecie*
Naskręt
c. Feliksa

ODZNAKĘ
WETERANA WALK
O NIEPODLEGŁOŚĆ

Warszawa, dnia 1995 r.

Nazwisko *Kudajewska - Naskręt*

Imię *Elżbieta*

Pseudonim *„Złota”*

Przydział

Insp. Brodnica

jest apoważniony do noszenia
ODZNAKI PAMIĄTKOWEJ
OKRĘGU POMORSKIEGO
ARMII KRAJOWEJ

ZA KOMISJĘ ODZNAKI

Toruń, dnia 11 listopada 1986 r.

Kol. Elżbiecie Naskręt

Nr leg. ŚZZAK 011352 wyd. dn. 30.04.1991r

Została przyznana
Odznaka - Wyróżnienie
Nr 1220

„Za wkład pracy społecznej
w Światowym Związku Żołnierzy AK
poświęconej etosowi Armii Krajowej”

W-wa, dn. 30.06.1999r Prezes ŚZZAK

ŚWIATOWY ZWIĄZEK
ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG GDANSK
UCHWAŁA NR 2/1u z dnia 4-I-1999

NADANE

*Oficer Armii Krajowej
Elżbieta Naskręt*

DYPLOM UZNANIA

ZA ZASŁUGI
DLA ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY
ARMII KRAJOWEJ

WRAZ Z PODZIĘKOWANIEM
ZA AKTYWNA I WYBITNĄ DZIAŁALNOŚĆ
DLA DOBRA ŚRODOWISKA AK-OWSKIEGO
W DZIELE UTRWALANIA PAMIĘCI I TRADYCJI
ARMII KRAJOWEJ

Światowy Związek
Żołnierzy Armii Krajowej
Okręg Gdańsk

PREZES
ZARZĄDU OKRĘGU GDANSK
[Signature]
tuz Kazimierz Sliwa

GDANSK DNIA 12-I-1999r

RZECZPOSPOLITA POLSKA

LEGITYMACJA

Nr 6-96-227

Warszawa

dnia 24 czerwca 1996 r.

POSTANOWIENIEM
z dnia 24 czerwca 1996 r.

Pani NASKRĘT
Elżbieta c. Feliksa
odznaczona została

KRZYŻEM
ARMII KRAJOWEJ

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Aleksander Kwaśniewski
Aleksander Kwaśniewski

SIŁY ZBROJNE
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

mianował

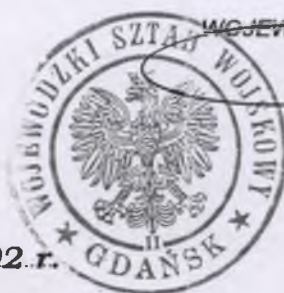
nie będącego w czynnej służbie wojskowej

szer. Elżbietę NASKRET c. Feliksa

na stopień

PODPORUCZNIKA WOJSKA POLSKIEGO

z dniem **5 lipca 2002 r.**

SZEF
WOJEWÓDZKIEGO SZTABU WOJSKOWEGO
GDAŃSK

plk dypl. Piotr KASZUBA

.....**Gdańsk, 03.08.2002 r.**.....

(data)

II. Materiały uzupełniające relacje:
Kudziejewska Elżbieta:

1. Relacja Elżbiety Kudziejewskiej -
- Naskrocz o obozie dla Żydów
w Miskim Brodzie k. Brodnicy,
rękopis, oryg. k.3 str. 1-3
2. Odrębny bieżący sytuacyjny 1945
lokalizacji obozu dla Żydów,
lokalizacji tablicy pamiątkowej,
kontaktów konspiracyjnych oraz
miejsca, gdzie wysiadł Józef
Gruss k.1 str. 4
3. Relacja Elżbiety Naskrocz dotyczące
tablicy pamiątkowej, mpis, kopia k.1 str. 5

Dotyczy obozu żydów w Brodnie ^{msp. Brodnica}

W Brodnie nad jeziorem Wiskie Brodno (patrz mapa B-4) do 22 stycznia 1945 r. były okragłe baraki w których przebywało około 200 żydów z różnych krajów Europy, był to oddział obozu „Stutthof”.

W odległości około 50 m znajdował się dom p. Czajkowskiej do której przychodziły żydówki żeby coś ugotować lub upiec ciasto dla SS-manów. Wiem też o jednym spotkaniu żydówki z osobą z rodziny, po przekupieniu SS-mana. Spotkanie to odbyło się w domu p. Czajkowskiej.

Tyle co wiem to polskie żydówek nie było ponieważ nie mówily po polsku.

Na początku stycznia 1945 r. dom w którym mieszkalam, na skutek działań wojennych został spalony, przewiozłyśmy się z matką i siostrą do p. Czajkowskiej.

Dnia 21 stycznia zaradzono ewakuację żydówek a nam zabroniono wychodzić z domu. W nocy z 21-22 ustąpiłyśmy strażnicy z terenu obozu. Kiedy nad ranem strażnicy uciekli brat p. Czajkowskiej poradził sprawdzić czy ferrele są niemiecy po sprawdzeniu że niemiecy już oboz opuścili odważyliśmy się wyjść z domu.

W stodole było 5 żydówek w krótkich koszulkach i boso, jedna ukryta nie w pokoju na strychu pod Łozkiem, gdzie leżał stary i chory dziadek p. Czajkowski. Żydówkom dawały stare obuwie, odzież, gorący perbaty i chleba, ale miały jeździć posortaci w stodole zakopane w stonnie do czasu aż do zabiora je do szpitala, baliśmy się że Niemcy mogą jeździć wrócić.

Jak nie od nich dowiedzieliśmy (mówiły nam po niemiecku) to z obozu wyprowadzono tylko osoby zdrowe i te które miały odzież i obuwie, reszta pozostała w barakach. W nocy wyprowadzono po trzy stawiano nad wykopem, po oddaniu strzałów wrzucano, trafiona, lub nie ale staba do wykopu, SS-mani szli po następną trójkę. Wiele niektórych żydówek w czasie gdy SS-mani szli po następną trójkę zdotały się uratować. Te dokładnie nie wiadomo bo i ukryty nie także w pobliskim lesie. Wykop był zarypany grudkami ziemi która jeździła rano od ciepłych wiat parowała.

Elżbieta Wasbret

80-836 Gdansk

Najbliższe jezioro (koto Prodnicy,
oddalone ~~o 2 km~~ od centrum miasta.
Na zachodnim brzegu jeziora, u
stop skarp, na której biegnie
linia kolejowa, znajdują się
kittlerowskie obóz dla Żydów z
różnych krajów Europy. Tu przed
zakonieczaniem wojny (Maj 1945r.)
kittlerowscy rozstrzelali tutaj 200
wioźniarek i w tym samym miejscu
zakopali kartce żytko. W pewnym
czasie zwłoki odkopano i przewieziono
w inne miejsce. Rozumek znajduje
się w pewnej odległości od byłego
obozu.

Nowozakopane ^{żydówek} ~~miernikatem~~
u p. Czajkowski przy obóz
syrakatem szraty a nowo kilka
żydówek które zostały nie uratowane
były w stodole u p. Czajkowski.
Nastopnie przewieziono je do
szpitala Waskret

5

Elżbieta Naskręt z domu Kudajewska ur.14.VI.1924 w Brodnicy

Relacja dotycząca tablicy pamiątkowej z nieprawidłowym napisem:
"Ofiarom terroru hitlerowskiego, jeńcom Obozu Pracy w latach 1942-
-1945." Wrzesień 1969, społeczeństwo m.Brodnicy.

Relacja:" Najbliższe jezioro Niskie Brodno koło Brodnicy oddalone o 2 km od centrum miasta.Na zachodnim brzegu jeziora, a u stóp skarpy na której biegnie linia kolejowa, znadował się hitlerowski obóz dla Żydówek z różnych krajów Europy.Tuż przed zakończeniem wojny 21/22 stycznia 1945 r. hitlerowcy rozstrzelali tutaj 200 więźniarek i w tym samym miejscu zakopali bardzo płytko.Po pewnym czasie zwłoki odkopano i przewieziono w inne miejsce.Pomnik znajduje się w pewnej odległości od bylego obozu.

W noc rozstrzelania Żydówek mieszkałam u p.Ezajkowskiej tuż przy obozie.Słyszałam strzały, a rano kilka Żydówek, które zdołały się uratować, były w stodole u p.Ezajkowskiej.Następnie przewieziono je do szpitala."

P.S. Rostrzelane Żydówki były pośpiesznie przykryte bryłami zmarzniętej ziemi.Przypadkiem przechodzący po egzekucji miejscowy mężczyzna zauważył, że niektóre z nich żyją. Usunął więc bryły zmarzniętej ziemi, ranne uwolnione od ciężaru dopełzły do pobliskiej stodoły p.Ezajkowskiej, gdzie je znaleziono następnego ranka i uratowano.

Toruń, 17 maja 1991 r.

Obecny adres pani Naskręt: 80-826,Gdańsk,

Uwaga doc.dr Elżbiety Zawackiej : Semafor przed stacją Brodnica.Jadąc od Jabłonowa - tam wyskakiwał Józef Gruss i dochodził koło obozu Żydówek /około 200 m/ do mieszkania Czajkowskich. Ok. 50 m dalej ~~postument~~ postument z tablicą, jak wyżej.

IV / 1. Korespondencja książca: Gudejewskiej
Elzbiety & Z. Zawacka i Fundacji:

1. List Elzbiety Maskeł do Elzbiety
Zawackiej z 16.04.1991r.,
oryg. rękopis 1939 k. 1 str. 1
2. Pismo Fundacji z 14.07.2003r.
- dot. uzupełnienia dokumentów, rękopis
kserokop. k. 1 s. 2
3. Pismo Fundacji z 29.08.2003 -
pokwitowanie odbioru dokumentów,
rękopis kserokop. k. 1 s. 3-4

Pam. wst. 4/04-1991. Rel. K-618-996 IV/11

Doc. dr. hab. Elzbieta Jawacka

Powiswar Warszawa sakwestionowata
o swiadzenia swiadkow (date od 43-45) jakos
miawytarczajace, proutabyne i ile mozna
o zamowadzenie z Archiwum o mejej
dzialaluchii.

Elzbieta Waskret (Kudajauka) ^{zdel.}

80-826 Gjetai'ska

ELŻBIETY NAWIEN

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
http://www.um.torun.pl/AK, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU • NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Toruń 24.07.2003 r.

2

L. dz. 3596/Pom-410/03

- proszę o usupęć dokument.

Pani

Elżbieta Naskręt

80-826 Gdańsk

Szanowna Pani Elżbieto!

Jestem dokumentalistką Archiwum Pomorza i bardzo proszę, aby była Pani tak uprzejma i przesała do Fundacji chociaż kserokopię legitymacji odznaczeń, które na pewno Pani posiada, a także dokumenty mianowań na stopnie wojskowe.

Dokumenty, o które proszę, zostaną złożone w Pani teczce osobowej opatrzonej sygnaturą K:618/996Pom.

Będę bardzo zobowiązana za odpowiedź.

Łączę serdeczne pozdrowienia w imieniu Pani Profesor Elżbiety Zawackiej.

Z wyrazami szacunku i poważania

Elżbieta Skerska
Elżbieta Skerska
dokumentalistka

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. Wielkie Garbary 2, 87-100 Toruń
fax (0-56) 65-22-186
http://www.um.torun.pl/~archAK
e-mail: archAk@um.torun.pl, topak@poczta.onet.pl
Konto: WBK Oddział w Toruniu
10901506-4675-128-00-0

odp. L. dz. 3694
- potw. otrzymania dokumentów

L. dz. 3771/Pom-610/03

3
Sra. Pani
Elzbieta Maskrot

80-826 Gdansk

Szanowna Pani Elzbieto!

Bardzo dziękuję za
kserokopie przestanych
dokumentów.

Łącząc pozdrowienia od
Pani Profesor.

Z poważaniem
Elzbieta Skerska
dokumentalistka

Toruń 29.08.2003r.

verte

Szanowna Pani Elżbieto!
Bardzo dziękuję za
kserokopie przesłanych
dokumentów.
Łączę pozdrowienia od
Pani Profesor.

Z poważaniem
Elżbieta Skerska
dokumentalistka

Tomii 29.08.2003r.

T: K: 618/996 Pom. Brodnica

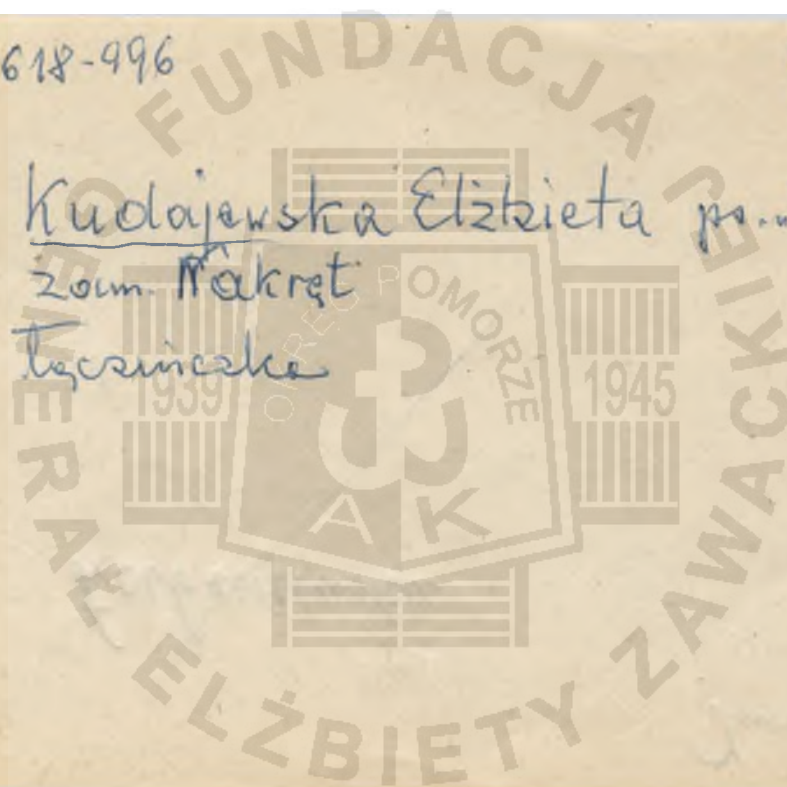
Gudajewska Elżbieta

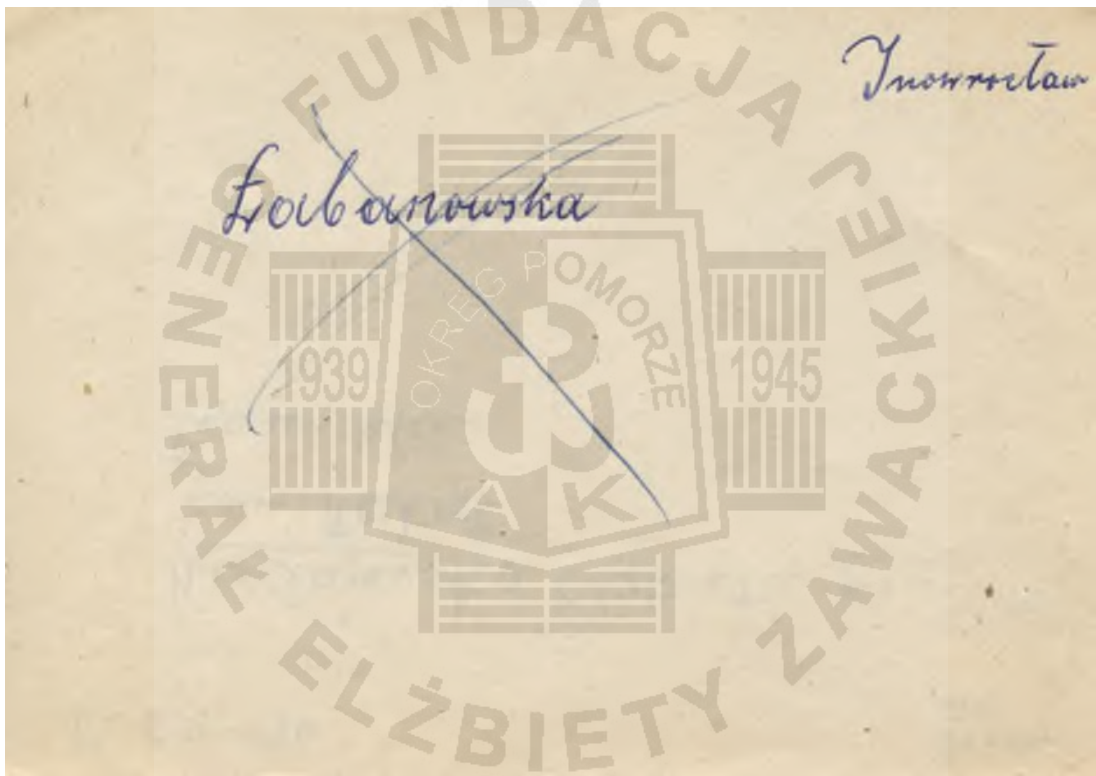
✓ Karty informacyjne
J. F.

K-618-996

Brodnick
AK 1

Kudajewska Elżbieta ps. „Iłota”
żon. Rakret
Tęczyńska

relacja z listu Kudajewski 2
 w kores z Narkow t

relacja Feliks Kudajewski
 w kores z Narkow

inf. Wultaniska
 Gasa
 Osinaka (Kostaraka)
 Przewodni
 Situni wki

ak Majaewski
 ak Czernyński (Przyłącznik do
 Feliks Zygunt Kalyas
 Hoffmann Franc

1939 OKRĘG MORAWSKIE 1945

Brodnica
AK 3

Kudajewska Elżbieta "Złota"
zam. Naskret *

T.: Butka-dandowska Eryka, Insp. Brodnica, K1-448,
I, 1/1.
MG '95

Naskręt 2 d. Kudojicko

Najkręt-Elżbieta

ur. 19.08.29

Okr. Pomorze, Obw. Brodnica "Browar",
łączniczka

Adres: Gdańsk, ul. Ogarna 96 m 5

Lista WSK, str.: 16/211

K. Wojt

Brodnice

4

AK

Pomorze

a

Brodniczy

Ma skrz. Elżbieta

z d. Kudajewskiej ps. "Ziela"

Podzieliła się sypialnią krechowiakami ze
szkocią, gdzie mieszkała w ur-
czystości I Brygady Pomocnej.

1910. Protokół z zebrania Środ-
kowej Pom. ŚZŻAK okr. Gdańsk
(nr 30 z dn. 6.06.14) - treść
Filia Gdańska

HMM

Kudajewska Elibreta

Brochnica 6

K-618/996 Pom

Informacje dotyczące pracy Tajemniczek.

Zob. Muszkiemier "Uchwał kobiet..." str 86
praca magisterska, biblioteka FAPAK
31.VIII.2005 GK

Kupajewska
Naszkret Elżbieta
c. Feliksa

Brodnice
AK 7

nr. 14.06. 1934 Karbowo;
komspir. - 11. 1943 - 01. 1945.
Zam. 1939 - 1955 Gdansk.

zob. Lista osadzonych Św. Ś. AK
Obr. Torun, s. 56; t. problem.
" org. kombinacje "

AK III, 11

Kudajewska Elżbieta

